

OBRAZAC 5

PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA

I. OPĆI PODACI

IME I PREZIME: Perica Vujić

Naziv studija: Poslijediplomski sveučilišni studij Jezikoslovlje

Matični broj doktoranda: 332

Stjecanje doktorata znanosti pokreće se: u okviru doktorskog studija

Akadska godina u kojoj je upisana 1. godina studija: 2022./2023.

Ime i prezime majke i/ili oca: _____

Datum i mjesto rođenja: _____

Adresa: _____

Telefon/mobitel: (_____) _____

E-pošta: _____

II. ŽIVOTOPIS

Obrazovanje (*od novijega k starijem datumu*):

2022. – danas – Poslijediplomski sveučilišni studij Jezikoslovlje

2009. – 2011. – diplomski studij Hrvatskog jezika i književnosti i Povijesti (nastavnički smjer) na Filozofskom fakultetu u Osijeku

2006. – 2009. – preddiplomski studij Hrvatskog jezika i književnosti i Povijesti na Filozofskom fakultetu u Osijeku

2002. – 2006. – Gimnazija Županja

Radno iskustvo (*od novijega k starijem datumu*):

1. 2. 2025. – asistent na Katedri za suvremeni hrvatski jezik Odsjeka za hrvatski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Osijeku

9. 9. 2024. – 31. 1. 2025. – nastavnik povijesti u Katoličkoj gimnaziji Požega s pravom javnosti

1. 10. 2021. – 31. 8. 2024. – lektor hrvatskog jezika na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu

1. 9. 2016. – 28. 7. 2020. – nastavnik povijesti, hrvatskog jezika i povijesti umjetnosti u Obrtničko-industrijskoj školi u Županji

2011. – 2016. učitelj povijesti, hrvatskog jezika, geografije i njemačkog jezika u osnovnim školama (Županja, Štitar, Vrbanja, Drenovci, Posavski Podgajci, Babina Greda)

Popis radova:

- 1) Vujić, P. (2021). Pasivne rečenice Ivana Antunovića u romanu Posljednji Gizdarev. *Godišnjak za znanstvena istraživanja*, 13, 153-166.
- 2) Vujić, P. (2023). Frazemi u tekstovima o nogometu u Sportskim novostima. U: Ž. Milanović i S. Skuban (ur.) *Contexts - zbornik radova Sedmog međunarodnog interdisciplinarnog skupa mladih naučnika društvenih i humanističkih nauka*. (str. 213-230). Novi Sad: Filozofski fakultet Univerziteta u Novom Sadu.
- 3) Vujić, P. (2024). U sjeni Deklaracije o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika – Predlog za razmišljanje 1967. godine. U: V. Rišner, M. Glušac, J. Mlikota (ur.) *Od norme do uporabe 3 – Zbornik radova sa znanstvenog skupa Od norme do uporabe 3 održanog 23. i 24. rujna 2022. godine na Filozofskom fakultetu u Osijeku*. (str. 249-271). Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada, Filozofski fakultet Osijek.
- 4) Vujić, P. (2024). Jezično-stilska analiza komedije "Zatucani" Matije Poljakovića. U: K. Čeliković (ur.) *Dani hrvatske knjige i riječi dani Balinta Vujkova - Zbornik radova s Međunarodnog znanstveno-stručnog skupa 2023*. (str. 63-75). Subotica: Hrvatska čitaonica Subotica, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata.

Popis aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:

- XI International Conference for Young Slavist, izlaganje na engleskom jeziku na temu „Temporal prepositions as connectors in textbook discourse“ (Budimpešta, 8. 5. 2024.)
- „Mladi znanstvenici u dijalogu“ – 5. međunarodna znanstveno-stručna i umjetnička konferencija, izlaganje na temu „Morfološko-semantička analiza konektora u Subotičkom Športskom Listu (1935. – 1940.)“ (Osijek, 23. – 24. 5. 2024.)
- „Jezik u doba globalizacije“ – međunarodni znanstveni skup Hrvatskog društva za primijenjenu lingvistiku, izlaganje na temu „Načini iskazivanja uzročnosti u udžbeničkom diskursu povijesti u osnovnoj školi i u srednjim školama“ s izv. prof. Lidijom Cwikić (Osijek, 13. – 15. 6. 2024.)
- Od norme do uporabe 4, izlaganje na temu „Prijedložni izrazi u udžbenicima povijesti“ (Osijek, 25. – 26. 10. 2024.)
- 14. Riječki filološki dani, izlaganje na temu „Konektori u Ženskom listu“ (Rijeka, 10. – 12. 4. 2025.)

III. NASLOV PREDLOŽENE TEME

Hrvatski jezik: Uzročni konektori u udžbeničkom diskursu povijesti

Engleski jezik: Causal connectors in the discourse of history textbooks

Na jeziku na kojem će se pisati rad (ispuniti ako jezik rada nije hrvatski ili engleski):

Jezik na kojem će se pisati doktorski rad: hrvatski jezik

IV. OBRAZLOŽENJE TEME

Sažetak na hrvatskom jeziku (*maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima*):

Uzročnost je u hrvatskome jeziku semantičko-pragmatička kategorija koja se iskazuje gramatički i leksički. U udžbeničkom diskursu povijesti ona ima dvostruku ulogu: osim što je jedan od glavnih koncepata i diskurzivno obilježje, uzročnost je i organizator teksta. Zato se u ovome doktorskom radu istražuju uzročne prijedložne fraze u funkciji konektora u udžbenicima povijesti. Kako uzročni konektori omogućavaju iskazivanje uzročnosti na razini teksta, kao teorijski okvir izabrana je sistemska funkcionalna lingvistika. To je funkcionalni smjer koji se bavi jezikom u uporabi i proučava specifična jezična obilježja pojedinih diskursa, u slučaju ovog rada udžbeničkog diskursa povijesti. Ovo je jedno od prvih istraživanja na hrvatskome jeziku utemeljeno na metodologiji SFL-a jer je dosad SFL bio uglavnom temom teorijskih radova. Analiza je pokazala kako postoji niz uzročnih konektora koji ostvaruju anaforičke i kataforičke odnose, vezuju ne samo susjedne klauze, nego ostvaruju veze i među ulomcima te iskazuju različite vrste uzroka među klauzama.

Sažetak na engleskom/njemačkom jeziku (*maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima*):

Causality in the Croatian language is a semantic-pragmatic category that is expressed both grammatically and lexically. In the discourse of history textbooks, it has a dual role: besides being one of the main concepts and a discursive feature, causality also functions as a text organizer. Therefore, in this doctoral dissertation, causal prepositional phrases functioning as connectors in history textbooks were selected for investigation. Since causal connectors enable the expression of causality at the textual level, systemic functional linguistics was chosen as the theoretical framework. This is a functional approach that deals with language in use and studies the specific linguistic features of particular discourses—in this case, the discourse of history textbooks. This is one of the first research in Croatian based on the SFL methodology, as up until now SFL had mostly been the subject of theoretical works. The analysis showed that there is a range of causal connectors that establish anaphoric and cataphoric relations, connecting not only adjacent clauses but also forming links across segments and expressing different types of causes between clauses.

Područje / polje / grana: humanističke znanosti / filologija / kroatistika

Uvod (*maksimalno 2000 znakova s praznim mjestima*):

Proučavanja diskursa u hrvatskome jeziku svode se najčešće na teorijski opis različitih pristupa diskursu i nastojanju da se on definira (Badurina 2016, 2021). Istraživanja su jezičnih obilježja udžbeničkog diskursa još rjeđa, svode se na to da ga se uglavnom definira (Visinko 2006, Mihaljević 2002, Katnić-Bakaršić 2001), a prema jezičnim se obilježjima obično svrstava u znanstveni stil (Tošović 2002). Kada je u pitanju udžbenički diskurs povijesti, ta se pitanja tek počinju istraživati. Udžbenički diskurs povijesti ima karakteristična diskursna obilježja, a jedno je od njih uzročnost. Jedan je od temeljnih tehničkih koncepata i služi kao organizacijsko sredstvo teksta, stoga su za taj diskurs karakteristični različiti načini iskazivanja uzročnosti. Uzročnost je u

hrvatskom jeziku semantičko-pragmatička kategorija i nema svoje gramatičke kategorije po kojima se može prepoznati. Stoga je namjera ovog rada istražiti koncept uzročnosti u udžbenicima povijesti kao njihovo diskurzivno obilježje. Istražit će se iskazivanje uzročnosti na razini teksta. Teorijski okvir ovom istraživanju čini sistemska funkcionalna lingvistika (SFL) (Halliday, Halliday i Mathiessen, Martin) i istraživanja udžbenika povijesti metodologijom SFL-a (Martin, Coffin, Schleppegrell, Fitzgerald). Sistemska je funkcionalna lingvistika odabrana jer ona proučava jezik u uporabi, a udžbenici su povijesti primjer uporabe jezika kako bi se prenijelo znanje i temeljni koncepti povijesti kao znanosti (Coffin, 2000). Također, na hrvatskom jeziku postoji malo radova o SFL-u: teorijski su Borucinsky i Tominac Coslovich (2015) objasnile osnovne postavke SFL-a, na istome tragu indirektno SFL spominju i Belaj i Tanacković Faletar (2014), vrlo sažeto SFL definira Trask (2005), a Badurina (2016, 2021) opisuje SFL kao jedan od jezikoslovnih pristupa tekstu.

Ovo istraživanje usmjereno je na veze među klauzama na razini teksta pomoću uzročnih prijedložnih fraza u funkciji konektora, tekstnih veznih sredstava. U ovome se radu konektori definiraju kao „riječi, frazemi i konstrukcije koji služe za organizaciju teksta” (Oraić Tolić 2021: 356). Konektori čine otvoreni popis jezičnih jedinica ili izraza (Velčić 1987), u njih se često ubrajaju i ona jezična sredstva koja nisu veznici/vezna sredstva zbog čega postoje različite klasifikacije konektora, što može biti poticaj za njihova nova istraživanja (Badurina i Matešić 2006; Badurina 2008).

Pregled dosadašnjih istraživanja (maksimalno 5000 znakova s praznim mjestima):

U dosadašnjim istraživanjima teksta i diskursa u hrvatskome jeziku dominantna su proučavanja sa stajališta funkcionalne rečenične perspektive (Silić 1984, 2006; Silić i Pranjković 2007), dok su proučavanja sa stajališta sistemske funkcionalne lingvistike svedena na njezin teorijski opis (Badurina 2016, 2021). Na temelju SFL-a udžbenički diskurs različitih jezika, uključujući i diskurs povijesti, istraživali su Martin (2002, 2004, 2013), Coffin (2000, 2006), Schleppegrell (2004), Schleppegrell i Achugar (2003), Schleppegrell, Achugar i Oteiza (2004), Achugar i Schleppegrell (2005), Bondi (2012) i Marinković Dinić (2016). Istraživanja udžbeničkog diskursa na hrvatskome jeziku bazirana su na udžbenicima stranih jezika ili hrvatskog jezika, dok su ostali predmeti rijetko istraživani (Cvikić 2023). Cvikić i Dobrovac (2022) istraživale su odnos znanstvenog i pedagoškog diskursa u udžbenicima povijesti te interpersonalni metadiskurs u tim udžbenicima (2022a).

Što se tiče istraživanja i opisivanja načina iskazivanja uzročnosti u hrvatskome jeziku, uzročnosti je na razini teksta najmanje posvećeno pažnje. Među gramatikama hrvatskoga jezika najdetaljnije su ju istražili Silić i Pranjković (2007) pri opisu uzročno-posljedičnih konektora, dok se u ostalim gramatikama ta razina iskazivanja ni ne navodi (Raguž 1997; Katičić 2002; Barić i sur. 2005; Težak i Babić 2016; Belaj i Tanacković Faletar 2014, 2017, 2020). S obzirom na različite klasifikacije konektora, uzročne konektore nalazimo i u radovima Oraić Tolić (2021) i Orešković Dvorski (2021) kao uzročno-posljedične konektore, dok Silić (1984), Velčić (1987), Glovacki-Bernardi (2004), Pranjković (2001, 2002, 2013) govore o uzročnim konektorima. Dosada najdetaljniju analizu uzročnosti dao je Kovačević (1988) koji je opisao načine iskazivanja

uzročnosti padežnim besprijedložnim i prijedložnim sintagmama do razine subordinacije, dok se razine teksta neizravno dotaknuo. Načine je iskazivanja uzročnosti razvrstao s obzirom na pet vrsta uzroka: uzrok efektor, motiva, kriterija, razloga i povoda. Načine je iskazivanja opisao na temelju korpusa koji uključuje i tekstove hrvatskih autora.

Iz radova na hrvatskom jeziku mogu se iščitati sljedeći nedostaci pri opisu uzročnih konektora: s obzirom na to da konektori trebaju omogućiti ispravnu interpretaciju semantičkih odnosa među klauzama u tekstu (Orešković Dvorski 2021), dosadašnja istraživanja nisu opisala koje se sve vrste uzroka mogu iskazati uzročnim konektorima u hrvatskom jeziku. Naime, u SFL-u dosadašnje analize jezika udžbenika povijesti tvrde da je iskazivanje uzročnosti veznim sredstvima ograničeno (Martin, 2002) jer uporaba konektora ograničava broj uzročnih veza koje se mogu uspostaviti s bilo kojim određenim događajem; konektori izravno povezuju dva događaja isključujući višestruke uzročnike (Fitzgerald, 2014). Dvije su vrste uzroka iskazane uzročnim konektorima u SFL-u: opći i specifični, a specifični se dijele na rezultat, razlog i svrhu (Halliday i Mathiessen, 2004). U hrvatskoj su literaturi dosad primijenjene podjele na vrste uzroka prema Kovačeviću (1988), Siliću i Pranjkiću (2007) i Belaju i Tanackoviću Faletaru (2020).

Također, s obzirom na to da uzročni konektori moraju ostvariti međuupućivanje (referiranje) u tekstu što se naziva foričnost (Silić i Pranjkić, 2007), dosadašnja istraživanja ne govore o anaforičnoj i katafориčnoj ulozi uzročnih konektora. Naime, dok konektori služe kako bi se povezale klauze, referiranje kohezivno povezuje elemente ne samo unutar klauze nego i među klauzama, ulomcima (Halliday i Mathiessen, 2004). Postoji više vrsta referiranja: egzofora, endofora, anafora, katafora itd. (Halliday i Hassan, 1976). U okviru SFL-a tvrdi se da uzročni konektori ostvaruju vezu među klauzama tako što upućuju samo na ono što se već dogodilo – anaforička uloga (Halliday i Mathiessen, 2004).

S obzirom na veze među klauzama unutar ulomka, ali i veze među ulomcima, bitan je i položaj konektora unutar klauze. Silić (1984) tvrdi kako pri povezivanju klauza u tekst veliku ulogu ima i red riječi u njoj, kao jedno od najučestalijih sredstava povezivanja klauze s klauzom, što u dosadašnjim istraživanjima uzročnih konektora nije istraženo na hrvatskom jeziku, dok istraživanja udžbenika povijesti na drugim jezicima pokazuju da autori udžbenika povijesti ciljano stavljaju uzročne konektore na prvo mjesto klauze jer tako eksplicitno iskazuju uzrok i služi im kao polazišna točka u daljem razvoju teksta i objašnjavanju uzroka povijesnih događaja (Coffin, 2000). Poznavanje organizacije udžbeničkog teksta omogućuje učenicima da razumiju osnove povijesti (Martin 2013).

Cilj i hipoteze istraživanja (maksimalno 700 znakova s praznim mjestima):

Cilj je doktorskog rada istražiti iskazivanje uzročnosti uzročnim prijedložnim frazama kao konektorima u udžbeničkom diskursu povijesti na hrvatskom jeziku.

Za istraživanje se postavljaju sljedeće hipoteze:

H1: Uzročnost je jedan od glavnih tehničkih koncepata povijesti, stoga se očekuje da će i u velikom broju uzročnost činiti temu klauze u glavnom tekstu udžbenika.

H2: Uzročnim se konektorima iskazuju različite vrste uzroka u glavnom tekstu.

H3: Uzročni konektori realiziraju različite vrste referiranja/foričnosti među klauzama u glavnom tekstu.

H4: Očekuje se veći broj pojava uzročnih konektora u glavnom tekstu udžbenika u odnosu na tekstove pisanih povijesnih izvora te različite vrste uzroka i referiranja u povijesnim izvorima u odnosu na glavni tekst.

Korpus i metodologija istraživanja (maksimalno 6500 znakova s praznim mjestima):

Korpus čine udžbenici povijesti za osnovnu školu (5. – 8. razred) koji se nalaze u katalogu odobrenih udžbenika Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih. U skladu s *Kurikulumom za nastavni predmet Povijest* udžbenici povijesti sastoje se od tzv. glavnog teksta i povijesnih izvora koji sadrže različite vrste diskursa. Učenici se u tim različitim vrstama susreću s različitim oblicima iskazivanja uzročnosti, stoga će se nastojati usporediti iskazivanje uzročnosti i među njima (H4). Usporedit će se uzročni konektori u glavnom tekstu s uzročnim konektorima u pisanim povijesnim izvorima. Razlika je između tih dviju vrsta u tome što je glavni tekst pisan s ciljem prijenosa znanja, ima svoju pedagošku svrhu, dok su pisani povijesni izvori oslobođeni te svrhe i pripadaju različitim vrstama tekstova. No oni svi zajedno čine diskurs udžbenika povijesti i učenicima su dostupni cijelo vrijeme tako da se učenici, dok čitaju udžbenik povijesti, moraju brzo prilagođavati promjenama vrsta teksta jer najčešće jedna služi kao uvod u ostale (Martin, 2002).

Analiza udžbeničkog diskursa temeljit će se na analizi koju su u okviru sistemske funkcionalne lingvistike razvili Halliday i Mathiessen (2004). Tekst se prema njihovu modelu analizira na dvjema razinama: a) strukturnoj razini gdje se analizira tematska struktura klauze; i b) kohezivnoj razini gdje se analiziraju konjunkcije i referiranje.

Analiza će se provesti programom MAXQDA koji omogućuje da se kvalitativnom i kvantitativnom metodom analiziraju glavni tekst i pisani povijesni izvori. MAXQDA je program koji omogućuje analizu dokumenata kvalitativnom, kvantitativnom i mješovitom metodom, ima razvijen sustav kodiranja koji omogućuje da se raznim alatima u programu dođe do rezultata i njihove interpretacije (Gizzi i Rädiker, 2021).

Prva hipoteza (H1) istražiti će se tematskom analizom položaja uzročnih konektora u klauzama. Kvalitativnom će se metodom izdvojiti uzročni konektori na mjestu teme i реме u klauzi, a kvantitativnom utvrditi koji se uzročni konektori najčešće nalaze na mjestu teme, a koji na mjestu реме. Prema SFL-u, konektori imaju inicijalni ili početni položaj unutar klauze, dijelom su teme jer time ostvaruju logičko-semantičke veze među klauzama i služe kao polazna točka u objašnjenju povijesnih događaja, a ako se nalaze na bilo kojem drugom mjestu, dijelom su реме (Halliday i Mathiessen, 2004).

Druga se hipoteza (H2) istražuje tako da će se uzročne konektore kvalitativno razvrstati s obzirom na iskazanu vrstu uzroka, a kvantitativno će se odrediti koja je vrsta uzroka najzastupljenija. Kako su SFL i kognitivna gramatika funkcionalni smjerovi, u radu će se koristiti podjela Belaja i Tanacković Faletara (2020) na agentivno-efektorsko značenje, značenje kriterija i značenje razloga.

Treća hipoteza (H3) odnosi se na foričnu karakteristiku konektora (Silić i Pranjković, 2007). Kvalitativno će se razvrstati uzročne konektore s obzirom na to imaju li anaforičku ili kataforičku ulogu, a kvantitativnom će se metodom utvrditi koji su uzročni konektori najzastupljeniji u anaforičkoj ulozi, a koji u kataforičkoj.

Kako bi se provjerila četvrta hipoteza (H4), na kraju će se metodom komparacije usporediti konektori u glavnom tekstu s konektorima u pisanim povijesnim izvorima s obzirom na prethodne hipoteze kako bi se utvrdilo ima li ikakvih razlika u tim dvjema grupama. U glavnom tekstu udžbenika nalazi se veći broj uzročnih konstrukcija, ne samo uzročnih konektora u odnosu na tekstove pisanih povijesnih izvora (Fitzgerald, 2019), jer autori udžbenika moraju unutar jednog ulomka ili poglavlja objasniti složene uzročne veze među povijesnim događajima (Fitzgerald, 2014). Zato će se uzročni konektori usporediti tako što će se nasumice odabrati 300 primjera uzročnih konektora iz glavnog teksta i 300 primjera uzročnih konektora iz pisanih povijesnih izvora. Odabrani primjeri usporedit će se s obzirom na prethodne hipoteze kako bi se uočile razlike i/ili sličnosti među tim vrstama tekstova.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (maksimalno 500 znakova s praznim mjestima):

- udžbenički diskurs dosad je proučavan kao dio znanstvenog diskursa pa su na udžbenički diskurs primijenjivana ista obilježja kao da se radi o znanstvenom
- udžbenički diskurs povijesti karakterizira veliki broj uzročnih konstrukcija kao njegovo diskurzivno obilježje
- jezična su obilježja diskursa dosad istraživana u okviru funkcionalne stilistike, ovo je istraživanje u okviru sistemske funkcionalne lingvistike o kojoj se dosad na hrvatskom jeziku samo pisalo teorijski, bez primjene
- jezična su obilježja udžbeničkog diskursa istraživana na empirijskoj razini, ne samo na teorijskoj
- opisan je jedan od načina iskazivanja uzročnosti na tekstnoj razini

Popis literature (maksimalno 15 referenci):

Achugar, M. i Schleppegrell, M. J. (2005). Beyond connectors: The construction of cause in history textbooks. *Linguistic and Education*, 16, 298-318.

Belaj, B. i Tanacković Faletar, G. (2020). *Kognitivna gramatika hrvatskoga jezika. Knjiga treća: Sintaksa složene rečenice*. Zagreb: Disput.

Borucinsky, M. i Tominac Coslovich, S. (2015). Formalno i funkcionalno u jeziku: sistemska funkcionalna gramatika u odnosu na ostale funkcionalne gramatike i kognitivnolingvističke pristupe. *Fluminensia*, god. 27, br. 2, 11-29.

Coffin, C. (2006). *Historical Discourse: The Language of Time, Cause and Evaluation*. London, New York: Continuum.

Fitzgerald, J. (2014). An analysis of causal asyndetic constructions in United States history textbooks. *Functional Linguistics*, travanj 2014, 1-5.

- Halliday, M. A. K. i Hassan, R. (1976). *Cohesion in English*. London: Longman.
- Halliday, M. A. K. i Matthiessen, C. M. I. M. (2004). *An Introduction to Functional Grammar*. London: Arnold.
- Kovačević, M. (1988). *Uzročno semantičko polje*. Sarajevo: Svjetlost.
- Martin, R. J. (2002). Writing History: Construing Time and Value in Discourses of the Past. U: M. J. Schleppegrell i M. C. Colombi (ur.) *Developing advanced literacy in first and second languages: Meaning with power*. (str. 87-118). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Assoc.
- Martin, R. J. (2004). Making history: grammar for interpretation. U: J. R. Martin i R. Wodak (ur.) *Re/reading the past: critical and functional perspectives on time and value*. (str. 19-57). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- Orešković Dvorski, L. (2021). *Tekstna vezna sredstva u hrvatskom i francuskom znanstvenom diskursu*. Zagreb: FFpress.
- Pranjeković, I. (2001). *Druga hrvatska skladnja: sintaktičke rasprave*. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
- Schleppegrell, M. J. i Achugar, M. (2003). Learning Language and Learning History: A Functional Linguistic Approach. *Tesol Journal*, Vol. 12, No. 2, 20-27.
- Schleppegrell, M. J., Achugar, M. i Oteiza, T. (2004). The Grammar of History: Enhancing Content-Based Instruction Through a Functional Focus on Language. *TESOL QUARTERLY*, Vol. 38, No. 1, Spring 2004, 67-93.
- Silić, J. (1984). *Od rečenice do teksta (Teoretsko-metodološke perspektive nadrečeničnog jedinstva)*. Zagreb: SNL.
- Velčić, M. (1987). *Uvod u lingvistiku teksta*. Zagreb: Školska knjiga.

V. INFORMACIJE O PREDLOŽENOM MENTORU

Titula, ime i prezime predloženog mentora: prof. dr. sc. Lidija Cvikić (Sveučilište u Zagrebu Učiteljski fakultet)

Kompetencije predloženog mentora (objave, projekti, nastavni rad, mentorsko usavršavanje):

- radovi (izbor radova relevantnih za temu doktorskoga rada objavljeni u posljednjih 5 godina)

- Cvikić, L., Dobravac, G. (2025). Udžbenički tekst kao sjecište znanstvenoga i pedagoškoga diskursa. u: Badurina, L., Palašić, N. (ur.). 13. Riječki filološki dani. Rijeka: Sveučilište u Rijeci Filozofski fakultet, 291-305.
- Milić, L.; Kuvač Kraljević, J.; Cvikić, L. (2024). Some insights into the development of morphological awareness: Examples of derivational morphology in Croatian. U: Novak, T. (ur.). Conference Proceedings of 10th International Conference: Research in Education and Rehabilitation Sciences: ERFCON 2023, Vol. 2. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, 23-35.

- Turza-Bogdan, T.; Cvikić, L. (2023). Dijete, jezik, pismenost - Jezični temelji i poticanje pismenosti u odgojno-obrazovnom kontekstu. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu Učiteljski fakultet.
- Cvikić, L. (2023). Leksički lanci kao pokazatelji funkcionalnoga stila u hrvatskome. (2023). U: Vidović Bolt, I., Čagalj, I.; Hrdlička, M. (ur.). O jeziku zboriti. Zbornik radova u čast prof. dr. sc. Nedi Pintarić Kujundžić. Zagreb: FF press, 79-87.
- Cvikić, L.; Ordulj, A. (2022). Discourse function of personal pronouns in a Slavic pro-drop language: Evidence from Croatian L1 argumentative writing. *Poznań Studies in Contemporary Linguistics*, 58 (2022), 4; 751-773. doi: 10.1515/psicl-2022-0030
- Cvikić, L.; Trtanj, I. (2022). Expressing causality in Croatian L1 and L2 argumentative writing. *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, 48 (2022), 1; 223-244. doi: 10.31724/rihjj.48.1.10
- Cvikić, L. (2022). Iskazivanje stava glagolima u argumentacijskim tekstovima na hrvatskome kao materinskome i inome jeziku. U: Marković, I. (ur). *Riječi o riječi i Riječi*. Zagreb: Disput, 177-191.
- Cvikić, L., Cvitanušić, J. (2022). Paralelni korpusi u učenju srodnih jezika: veznici budući da, zato što, jer i njihovi makedonski prijevodni ekvivalenti. XLVIII Меѓународна научна конференција на LIV Летна школа на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура. Skoplje: Univerzitet Sv. Kiril i Metodij u Skopju, str. 274-298.
- Cvikić, L., Ordulj, A. (2021). Writer visibility in L1 vs. L2 argumentative writing: Use of the first person personal pronouns in Croatian. *Suvremena lingvistika*, 47 (2021), 91; 1-25. doi: 10.22210/suvlin.2021.091.01
- Aladrović Slovaček, K. ; Cvikić, L., Rimac Jurinović, M. (2021). Lexical features of Croatian Language textbooks for the firsts grade of primary school // *O diet'ati, jazyku, literatúre = On child, language and literature*, 2021 (2021), 1; 60-73.

- projekti (izbor):

2024. – 2027. *Rana disciplinarna pismenost na hrvatskome: obilježja udžbeničkoga diskursa*, voditeljica, Hrvatska zaklada za znanost, (HRZZ- IP-2024-05-2755).

2024. –2027. *Razvoj rječnika djece mlađe školske dobi kroz inovativne estetske i utjelovljene metode učenja*, istraživačica, voditeljica projekta: Katarina Aladrović Slovaček, Hrvatska zaklada za znanost, (HRZZ IP-2024-05-8350)

2025. – 2029. *ŠKOLARAC <tragovi u riječima>*, istraživačica, voditeljica: Kristina Kocijan, projekt iz fonda NPOO, Filozofski fakultet u Zagrebu

2025. – 2029. *Metafora u poučavanju materinskog i inog jezika (MetaTeach)*, istraživačica, voditeljica: Jelena Parizoska, projekt iz fonda NPOO, Učiteljski fakultet u Zagrebu

2017. – 2020. *Koherencija pisanoga teksta u inome jeziku: hrvatski, njemački, engleski, francuski i mađarski jezik u usporedbi*, istraživačica, voditeljica projekta: Vesna Bagarić Medve, Hrvatska zaklada za znanost, (HRZZ IP-2017-06-5736).

2021. – 2022. *Hrvatski kao jezik školovanja – metodološka pitanja*, voditeljica, institucijski projekt uz potporu Sveučilišta u Zagrebu.

- nastavni rad: nositeljica i izvoditeljica obveznih kolegija na Učiteljskom studiju: *Hrvatska gramatika*, *Hrvatski standardni jezik 2*, *Jezično izražavanje*, *Hrvatski standardni jezik 1*, *Komunikacijska gramatika hrvatskoga jezika*, *Govorništvo*; nositeljica i izvoditeljica obveznih kolegija na studiju Ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja: *Jezično izražavanje*; nositeljica izbornih kolegija: *Govore vještine učitelja i odgojitelja*; *Pisanje s namjerom: vještina pisanja i profesionalni razvoj*, *Ovladavanje i učenje hrvatskoga jezika*, *Multilingualism in Primary Education*; kolegiji na doktorskom studiju: *Izrada jezičnoga testa* (doktorski studij Glotodidaktika, Filozofski fakultet u Zagrebu), *Obrazovna lingvistika i Ovladavanje materinskim i inim jezikom – neuroznanstveni i primijenjeno-lingvistički aspekti* (doktorski studij Jezični, književni i kulturni kontekst ranoga, predškolskoga i primarnoga obrazovanja, Učiteljski fakultet u Zagrebu), *Jezik i obrazovanje*, *Ovladavanje hrvatskim kao inim jezikom* (doktorski studij Jezikoslovlje, Filozofski fakultet u Osijeku).

- mentorsko usavršavanje:

Radionica za mentore u doktorskoj izobrazbi, Sveučilište u Zagrebu, 2012.; Radionica za mentore doktorskih radova iz lingvistike, Filozofski fakultet u Rijeci 2018.

E-pošta: lidija.cvikic@ufzg.hr

Titula, ime i prezime drugog predloženog mentora (ako se predlaže sumentor):

izv. prof. dr. sc. Maja Glušac (Filozofski fakultet u Osijeku)

Kompetencije drugog predloženog mentora (objave, projekti, nastavni rad, mentorsko usavršavanje) (ispuniti samo ako se predlaže sumentor):

- radovi:

Znanstvene knjige:

Glušac, Maja, 2024. *Imenovanje, oslovljavanje i dozivanje u hrvatskom jeziku*, Filozofski fakultet u Osijeku, Osijek

Glušac, Maja, 2019. *Vrijeme u jeziku i jezik u vremenu*, Filozofski fakultet u Osijeku, Hrvatska sveučilišna naklada, Osijek, Zagreb

Rišner, Vlasta, Maja Glušac, 2011. *Kroz mijene i dodire publicističkoga stila*, Filozofski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, Osijek

Znanstveni radovi (izbor):

Cimer, Sanja, Maja Glušac, 2024. *Analiza uporabe veznih sredstava u prijevodima bajke Frau Holle*, *Jezikoslovlje*, 25, 1; 155-175

Mikić Čolić, Ana, Maja Glušac, 2021. *Euphemisms: Careful Language in Croatian Public Communication*, *Collegium antropologicum*, 45/4, 299-306

Glušac, Maja 2021. *Je li prijedlog za agresivan?*, *Jezik*, 68., br. 6, str. 161-182

Glušac, Maja, Ana Mikić Čolić, 2020. *Imena u rječniku – leksikografski doprinos nacionalnomu identitetu i kulturnomu pamćenju*, *Folia onomastica Croatica* 29, str. 49–71

Glušac, Maja, Mikić Čolić, Ana, 2018. *Damu se ne pita za godine – izricanje dobi u hrvatskome jeziku*, *Jezik i njegovi učinci*, zbornik radova s međunarodnoga znanstvenog skupa HDPL-a, ur. Diana Stolac, Anastazija Vlastelić, Srednja Europa, HDPL; Zagreb, 2018., str. 75-86

- Glušac, Maja, Barbara Majdenić, 2018. *Sinonimni nizovi poprijedloženih vremenskih instrumentalata*, zbornik radova Od norme do uporabe 1, ur. J. Mlikota, Filozofski fakultet u Osijeku, Hrvatska sveučilišna naklada, Osijek, str. 205-231
- Glušac, Maja, Ana Mikić Čolić, 2017. *Linguistic functions of the vocative as a morphological, syntactic and pragmatic-semantic category*, Jezikoslovlje, 18/3, str. 447-472
- Glušac, Maja, Vlasta Rišner, 2016. *O uporabi i značenju sekundarnih prijedloga nastalih gramatikalizacijom imenica*, Rasprave: Časopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje, vol 42, br. 2, str. 409-442
- Rišner, Vlasta, Maja Glušac, 2016. *Great dissension in the description of minor parts of speech – prepositions and adverbs in Croatian normative literature*, Lingua Montenegrina, god. IX, sv. 2, br. 18, str. 123-145
- Glušac, Maja, 2014. *Atributi u besprijedložnim izrazima vremenskoga značenja*, Riječki filološki dani 9, Zbornik radova s međunarodnoga znanstvenoga skupa Riječki filološki dani održanoga u Rijeci od 22. do 24. studenoga 2012., ur. Diana Stolac, Filozofski fakultet, Rijeka, str. 473-482
- Glušac, Maja, 2013., *Jesu li prijedlozi poslije i nakon istovrijednice?*, Jezik, god. 60, br. 5, str. 176-189
- Glušac, Maja, Vlasta Rišner, 2013. *Vremenski instrumental*, Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje, 39, br. 1, str. 235-252;
- Glušac, Maja 2012. *Prijedložni izrazi vremenskoga značenja u suvremenome hrvatskom jeziku*, Aktualna istraživanja u primijenjenoj lingvistici, Zbornik radova s 25. međunarodnog skupa HDPL-a održanog 12. – 14. svibnja 2011. u Osijeku, ur. L. Pon, V. Karabalić, S. Cimer, HDPL, Osijek, str. 81-97

- projekti:

Suradnica na projektima:

Gramatikalizacija u suvremenom hrvatskom standardnom jeziku voditeljice prof. dr. sc. V. Rišner, 2006. – 2007. (Hrvatska zaklada za znanost)

Jezik i stil zavičajne periodike voditeljice prof. dr. sc. V. Rišner, 2007. – 2011. (Hrvatska zaklada za znanost)

Hrvatski prijedlozi u uporabi voditeljice dr. sc. Ivane Matas Ivanković, 31. 12. 2023. – 31. 12. 2027. (Hrvatska zaklada za znanost)

Evaluativna značenja umanjenica i uvećanica u hrvatskom jeziku voditeljice izv. prof. dr. sc. Ane Mikić Čolić, 2025. – 2029. (institucijski projekt Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku)

Voditeljica projekta:

Prijedlozi u hrvatskom, engleskom i njemačkom jeziku, 2025. – 2026. (Institucijski projekt Centra za jezična istraživanja Filozofskog fakulteta u Osijeku)

- nastavni rad:

Na jednopredmetnom i dvopredmetnom studiju Hrvatski jezik i književnost nositeljica je sljedećih kolegija: *Fonetika i fonologija hrvatskoga jezika*, *Morfologija hrvatskoga jezika*, *Naglasni sustav hrvatskoga jezika*, *Govorna kultura hrvatskoga jezika*, *Jezik i stil hrvatskih novina*.

Na dvopredmetnom diplomskom studiju Njemački jezik i književnost, prevoditeljski smjer nositeljica je kolegija *Hrvatski jezik za prevoditelje*.

Na doktorskom studiju Jezikoslovlje nositeljica je kolegija *Kategorija vokativnosti u hrvatskom jeziku*.

- mentorsko usavršavanje:

Sudjelovala je na radionici *Mentorska izvrsnost: ključ uspješnog doktorskog obrazovanja* koja se održala 20. studenog 2024. godine na Filozofskom fakultetu u Osijeku.

E-pošta drugog mentora (samo ako se predlaže sumentor): mglusac@ffos.hr

VI. IZJAVA

Izjavljujem da nisam istovjetnu temu doktorskog rada ni na jednom drugom sveučilištu.

U Osijeku 30. 9. 2025.

Potpis

Perica Vujčić

Napomene:

U slučaju da predložena tema uključuje znanstvena istraživanja na ljudima ili životinjama uz prijavu teme doktorskog rada doktorand mora priložiti suglasnost etičkog povjerenstva nositelja doktorskog studija, a po potrebi i suglasnost etičkog povjerenstva druge institucije koja je uključena u istraživanje.

Molimo Vas da ispunjeni Obrazac 5 pošaljete u elektroničkom ili u tiskanom obliku (potpisan) suradniku za doktorski studij u Ured za studentska pitanja.